

Arboretum Wespelaar

Koen Camelbeke

Een onbeduidende winter met als absoluut temperatuurminimum $-8,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ in het weekend van 16 februari; een miserabele lente met constant opduikende lentevorsten tot half april; een kwakkelende zomer; en een waarlijk oogverblindende herfst. Zo kunnen de weersomstandigheden van het voorbije jaar worden samengevat. En dit had natuurlijk zijn repercussies op onze collectieplanten.

Het begon nochtans allemaal mooi met een bloeiende *Lonicera elisae* de 1ste februari. Een Chinese, struikvormige, vroegbloeiende kamperfoelie met voor deze groep relatief grote bloemetjes, crèmekleurig met een lichte roze toets. Het bleek de voorbode van een uiterst vroege lente want twee weken later begonnen de knoppen van *Magnolia biondii* en *Magnolia* 'Royal Crown' (*M. liliiflora* \times *M. \times veitchii*) te ontluiken; een record. Negen februari was de warmste ooit gemeten en een aantal onkruiden dienden zelfs al bestreden te worden!

In diezelfde periode hebben we ook een aantal dennen behandeld die besmet zijn met scheutsterfte (*Sphaeropsis sapinea*). Bestrijding van deze schimmel met een fungicide wordt normaal gezien om zowel cultuurtechnische als om economische en ecologische redenen afgeraden. Toch doet het pijn om die mooie dennen te zien staan met afgestorven jonge scheuten die verdord in de boom blijven hangen. Deze situatie kan verergeren en leiden tot taksterfte, ja, zelfs afsterven van complete individuen.

Van Arthur de Haeck (INBO) kregen we diverse adviezen en hebben we uiteindelijk besloten tot de behandeling van een aantal interessante specimens: een wild verzamelde *Pinus arizonica*, *Pinus coulteri*, *Pinus heldreichii* var. *leucodermis* en *Pinus jeffreyi*. Geen evidente job en succes is niet verzekerd. Maar we houden u op de hoogte (ondertussen hebben we reeds één van de *Pinus coulteri* en één van de *Pinus heldreichii* gekapt, maar dit kwam een prachtige *Quercus alba* ten goede).

Tijdens het vroege voorjaar sla ik ook nogmaals de onmisbare eikenboeken van Anthoine le Hardy open, daartoe aangepord door een boodschap van Allen Coombes dat onze *Quercus \times kewensis* (*cerris* \times *wislizeni*) niet correct zou zijn. En inderdaad, de schors deed reeds invloed van *Quercus suber*, de kurkeik,

vermoeden en we komen dankzij de hulp van Dirk Benoit uit bij *Quercus* × *hispanica* 'Fulhamensis'. Een echt wintergroene eik en zondermeer een aanrader.

Ondertussen nadert het bezoek van de Magnolia Society International met rasse schreden en we worden stilaan wat nerveus. We beleven namelijk één van de allerslechtste lentes met zo goed als geen enkele deftige bloem op geen enkele *Magnolia*! Miserie, miserie. De constant terugkerende nachtvorst is vernietigend met slechts enkele uitschieters die er het hoofd aan kunnen bieden: *Magnolia* 'Spectrum' en *Magnolia* 'Heaven Scent' zijn blikvangers en bijna het enige wat we het internationaal gezelschap kunnen aanbieden. Daarnaast valt ook *Magnolia* × *soulangeana* 'Rose Superbe' vrij goed mee en ook *Magnolia* 'Galaxy', als je niet te dichtbij nadert. *Magnolia* 'Athene' ('Lennei Alba' × 'Mark Jury') in Hemelrijk en *Magnolia* 'Atlas' ('Mark Jury' × 'Lennei') in Bokrijk waren ook in goeden doen. Ik was ook zeer aangenaam verrast door de winterhardheid van de bloemen van *Rhododendron* 'Gristede' (*russatum* hybride) die werkelijk een *display* gaven terwijl al de rest bevroren leek. Zelfs een aantal van de geelbloeiende *Magnolia*'s kwamen er niet zonder kleerscheuren vanaf (bijvoorbeeld *Magnolia* 'Ultimate Yellow' (*acuminata* × [*brooklynensis*]). Laat ons deze lente snel vergeten en eindigen met een positieve noot: volgende soorten hadden een spectaculaire bloei *Rhododendron oreodoxa* (hybride weliswaar), *R. argyrophyllum*, *R. cinnabarinum* subsp. *xanthocodon*, *R.* 'Morning Cloud', *Chionanthus virginicus* 'Groenendaal', *Cornus florida* 'Alba Plena', *C. kousa* 'Milky Way' en *C. kousa* var. *chinensis* 'Wisley Queen'.

In de recente uitbreiding van het arboretum hadden we vorig jaar een vijftal *Stewartia* zaailingen aangeplant. Ongetwijfeld allemaal hybriden. De hete meimaand, met echt felle zon, maakte echter snel een einde aan ons experiment om een *Stewartia* bosje te maken in dit nieuwe onbeschermd stuk. Alle 5 legden ze er het bijltje bij neer in de zomer van 2008. Deze planten houden toch liever van een beetje lommer tijdens de zomermaanden.

De vochtige (resp. 104, 101 en 68 liter in juni, juli en augustus) en eerder koele, onstabiele zomer zorgde bij veel planten voor een uitstekend groeiseizoen maar tevens voor meeldauw en anthracnose bij bijvoorbeeld *Cornus*. Voor de stekken daarentegen was het niet warm genoeg en dit was wellicht de hoofdreden voor een slecht stekresultaat. Slechts enkele makkelijke taxa zoals *Hydrangea* zijn geslaagd. Het ontbreken van bodemverwarming eiste zijn tol. Iets wat we

hopen te voorkomen in onze nieuwe infrastructuur die gepland is in de buurt van het toekomstige bezoekerscentrum.

Tot mijn verbazing merkte ik een ‘nest’ van eikenprocessierupsen op *Ostrya carpinifolia*. Heeft iemand deze beestjes al waargenomen op niet-eiken?

Na de ontbrekende zomer kregen we eind augustus reeds de eerste herfstverkleuring, onder meer bij *Prunus padus*, *Cornus controversa*, *Acer rubrum* ‘Schlesingeri’, *Prunus maackii* en de toppen van *Acer rubrum* ‘October Glory’. Dé blikvanger, half september, was *Quercus rubra* ‘Magic Fire’; een cadeautje van Antoon De Clercq en met het meest heldere geel dat ik ooit heb gezien.

Natuurlijk had de steeds terugkerende late lentevorst een grote invloed op de vruchtzetting in de herfst die inderdaad de slechtste was in jaren. Toch was ik onder de indruk van de massale vruchtvorming bij *Chionanthus retusus* (Ill. 69). We hadden een echte herfstdag op 5 oktober met hevige regen en wind. Toch hadden we geluk en bleven de meeste bladeren aan de bomen hangen (met slechts enkele uitzonderingen zoals bij *Fraxinus*).

Het lijstje van blikvangers tijdens deze prachtige herfst was schier eindeloos, maar mag ik er toch enkele opnoemen: *Prunus ssiori*, *Fraxinus paxiana* (donkerpaars tot bijna zwart, Ill. 70), *Cercidiphyllum japonicum* ‘Heronswood Globe’ (alweer van de partij, maar niet zeer “globe”-vormig), *Carpinus cordata* en *C. caroliniana* (de enige haagbeuken die respectievelijk geel- en roodachtig kleuren hoewel ook *C. coreana* en *C. tschonoskii* in goede jaren zich in een herfstkleur kunnen tooien), *Quercus alba*, *Q. rubra* en *Q. imbricaria*, *Betula chinensis*, *B. lenta* (Ill. 39) en *B. alleghaniensis* (Ill. 9 & 10), *Fraxinus angustifolia* ‘Raywood’ (ieder jaar opnieuw, een zeer trouwe selectie), *Aesculus wilsonii*, etc.

In het weekend van onze *Betula*-studiedagen (13-14 september) hadden we 0 °C en half oktober tot 27 °C op de warmste plaats. Een koudeprik gevolgd door warm, zonnig weer met veel licht moet één van de redenen voor dit prachtig kleurenfestijn zijn.

De vochtige zomer zorgde ook voor een ‘uitstekend’ *Armillaria*-jaar. Overal doken deze ongewenste zwammen op, ook op gefreesde boomstronken. Iets om verder gedetailleerd in de gaten te houden want deze zwam is niet welkom in een dendrologische collectie. Misschien zorgt verstoren van het substraat en frezen van de aarde rondom voor een goede bestrijding of heeft dit juist het tegenovergestelde effect?

Een vroege winterprik met natte, zware sneeuw veroorzaakt wat schade op een aantal groenblijvers zoals *Magnolia* 'Maryland' en *Ceanothus arboreus* 'Trewithen Blue'. Een voorbode voor de zeer koude winter van 2009.

Laat me eindigen met nog twee merkwaardige planten: *Hamamelis* 'Amethyst' bloeit uiterst "vroeg" (11 december) maar de kleine, rood-paars-violette bloemetjes zijn volledig onzichtbaar door het bruine blad dat aan de plant blijft hangen, spijtig. *Sorbus hupehensis* var. *glabrescens* zorgt voor wat licht in deze duistere dagen: duizenden witte vruchtjes zijn een streling voor het oog en worden blijkbaar niet geapprecieerd door de vogels, is het de smaak of kleur die hen afschrikt?